

XXIII. Naisten työtupa.

Naisten työtuvan vuosikertomus v:lta 1933 oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunnan kokoonpano ja toiminta. Kokouksessaan tammikuun 13 p:nä kaupunginhallitus valitsi entiset jäsenet työtuvan johtokuntaan, johon siis kertomusvuonna kuuluivat lakitieteenkandidaatti, pankinjohtaja E. Hj. Rydman puheenjohtajana, toimistonjohtaja J. E. Janatuinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä posliiniteknikko A. G. Nyman, rouva M. Ollonqvist ja tarkastaja M. Sillanpää. Sihteerinä toimi työtuvan toimintaohjeiden mukaisesti toimitusjohtaja P. E. Kiljunen.

Kertomusvuoden kuluessa johtokunta kokoontui 15 kertaa, jolloin käsiteltiin 88 asiaa; niistä merkittiin pöytäkirjoihin 105 pykälää. Huomattavin osa käsitellyistä asioista koski työtuvan toiminnassa esiintyviä käytännöllisiä asioita, kuten kaupunginhallituksen päätösten täytäntöönpanoa, töiden suunnitteluja, työnhankintoja, ammattikurssien suunnitteluja ja niiden järjestämistä y. m. Johtokunta kävi myöskin tarkastamassa sekä työtuvan että ammattikurssien toimintaa.

Johtokunnan käsittelemistä asioista mainittakoon tärkeimmät:

Kokouksessaan syyskuun 1 p:nä johtokunta käsiteli ja hyväksyi v. 1934 talousarvioehdotuksen, joka päättyi 550,000 markan suuruiseen vajaukseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi sen kaupunginhallituksen ehdotuksesta vähennettäväksi 525,000 markaksi; kertomusvuoden määräraha oli 515,000 markkaa. Samalla kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen ehdotuksesta merkitsi talousarvioon 2,000,000 markan suuruisen määrärahan naisten opintoja ammattikursseja varten.

Käsittelyn aihetta antoi edelleenkin naisten keskuudessa vallitseva suuri työttömyys. Kertomusvuoden alkupuolella saavutti se suurimman laajuutensa koko työtuvan olemassaolon aikana. Suurin oli työnvälitystoimistoon työttömiksi ilmoittautuneiden naisten lukumäärä tammikuun 14 p:nä, jolloin ilmoittautuneita oli 3,593; edellisenä vuonna samaan aikaan oli 1,901. Syksyllä oli työttömien naisten lukumäärä suurin syyskuun 16 p:nä, jolloin ilmoittautuneita oli 2,699; edellisenä vuonna 2,069. Ensimmäisen kerran pulakauden jälkeen aleni työttömiksi ilmoittautuneiden naisten lukumäärä kertomusvuoden marraskuun ja vielä seuraavan vuoden, 1934, alkupuolen välisenä aikana. Esim. joulukuun 3 p:nä 1932 oli työttömien lukumäärä 2,884, mikä oli sen vuoden korkein määrä; vastaavana aikana v. 1933 oli lukumäärä 2,615.

Työtuvan toiminta ja talous. Työtupa pidettiin kesällä suljettuna heinäkuun 3 p:stä elokuun 7 p:ään; tänä aikana työntekijöille maksettiin lain edellyttämä kesälomapalkka; samaksi ajaksi järjestettiin henkilökunnan kesälomat.

Työtuvassa työskennelleiden lukumäärä kunkin kuukauden alussa sekä heidän yhteenlaskettu työtuntimääränsä kunkin kuukautena näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

	Työntekijöitä. Työtunteja.		Työntekijöitä. Työtunteja	
Tammikuu	113	17,916.5	Heinäkuu	—
Helmikuu	114	19,418.0	Elokuu	107
Maaliskuu	109	22,219.0	Syyskuu	107
Huhtikuu	103	16,471.5	Lokakuu	107
Toukokuu	108	17,901.0	Marraskuu	105
Kesäkuu	119	23,831.0	Joulukuu	104

Työtuvassa työskenteleviä oli kertomusvuonna keskimäärin päivää kohden 109. Työtuntien lukumäärä nousi 210,460:een, joista maksettiin työpalkkaa kaikkiaan 745,014: 75 markkaa. Kesälomapalkkoja annettiin kaikkiaan 20,486: 10 markkaa, joten työtuvan kirjoissa oleville työntekijöille v. 1933 suoritettut palkat nousivat yhteensä 765,500: 85 markkaan. Palkkojen jakaantuminen työn laadun mukaan näkyy seuraavasta:

Vuosi- neljännes.	Työtuvassa suoritetuista				Työläisten ko- tonaan suorit- tamista töistä		Maksettuja työpalkkoja kaikkiaan.
	varsinaisista töistä maksettuja		erikoistöistä maksettuja		maksettuja		
	tuntipalkkoja.	urakkapalk- koja.	tuntipalkkoja.	urakkapalk- koja.	urakkapalk- koja.	urakkapalk- koja.	
Markkaa ja penniä.							
I	76,060	40	114,084	20	7,356	25	200,160
II	80,979	—	118,158	20	7,070	—	211,558
III	52,914	35	64,200	70	4,077	50	124,314
IV	73,105	75	122,794	65	7,926	25	208,981
Koko vuosi	283,059	50	419,237	75	26,430	—	745,014
Keskimääräinen tuntipalkka, Smk.							
	3:08		3:75		3:99		· ·

Tapaturmia sattui työtuvassa 3 ja ammattikursseilla 4; kaikki olivat kuitenkin lieviä tapauksia.

Alla olevassa yhdistelmässä esitetään työtuvan tulot ja menot kertomusvuonna:

Tulot.	Smk.	Menot.	Smk.
Kaupungin myöntämä määräraha	395,134: 60	Työ- ja kesälomapalkat . .	765,500: 85
Tuloja tehdyistä töistä:		Henkilökunnan palkat . . .	149,048: —
puolustusministeriölle . .	58,858: 80	Vuokrat	80,000: —
suojeluskunnalle	52,878: —	Sähkö	39,877: 35
kansakouluille	236,239: 75	Konekorjaukset	8,422: 25
sairaaloille	130,136: 60	Kaluston osto ja kunnossa- pito	8,065: —
köyhäinhoitolaitokselle . .	163,292: —	Työainekustannukset	735,069: 72
muille kunnan laitoksille . .	107,012: —	Kansliamenot	112,674: 70
muilla laskuilla saatuja . . .	88,335: 57	Painatus- ja ilmoituskulut .	6,985: 80
käteisiä	440,577: 35	Hallin myymälän menot . .	960: 25
hallissa myydyistä tuot- teista	196,544: 20	Sekalaiset menot	50,297: 47
Vuosialennusta	29,914: 70	Kaluston poisto	1,300: 78
Myyntiaitan myynti	57,754: 80		
Erotus alottavan ja päättäv- än saldon välillä	1,523: 80		
	Yhteensä 1,958,202: 17		Yhteensä 1,958,202: 17

V:n 1933 talousarvioon oli kaupunginvaltuusto naisten työtuvan osalle merkinnyt 515,000 markan suuruisen määrärahan, josta käytettiin 395,134:60 markkaa; säästökäsi jäi siis 119,865:40 markkaa.

Määrärahasta nostettua määrää lukuunottamatta oli työtuvalla kertomusvuoden aikana tuloja yhteensä 1,561,543:77 markkaa, edellisenä vuonna 1,629,732:45 markkaa. Tästä määrästä saatiin puolustusministeriöltä ja suojeluskuntain yliesikunnalta työpalkkoina 111,736:80 markkaa, edellisenä vuonna 210,451:55 markkaa. Työntekijöille maksetut palkat kesälomapalkkoineen olivat yhteensä 765,500:85 markkaa, joten työtuvan bruttotulot olivat 796,042:92 markkaa suuremmat kuin maksetut työpalkat. Työtuvan tulot tekivät 79.7 % kokonaismenoista, edellisenä vuonna 78.8 %.

Tilinpäätöksen suhteen on huomattava, että työtuvan kalustoarvot edelliseen vuoteen verraten lisääntyivät 94,365:67 markkaa, johon sisältyy hankitun lisäkaluston arvo 8,065 markkaa. Työtuvan todellinen tappio oli 300,768:93 markkaa, edellisenä vuonna 344,054:20 markkaa. Työtuvan varat joulukuun 31 p:nä 1933 laadittujen kalustoluetteloiden mukaan olivat 1,139,953:05 markkaa, edellisenä vuonna 1,045,587:38 markkaa.

Johtokunnan palkkiot tekivät 5,832 markkaa, edellisenä vuonna palkkiot tekivät 6,640 markkaa.

Tilauksen hankinta ja tuotteiden myynti. Suurimman tuloryhmän muodostivat kaupungin eri laitoksille toimitetut hankinnat sekä yksityisten henkilöiden tekemät ostot. Hankinnat puolustusministeriölle ja suojeluskunnalle vähentyivät huomattavasti syystä, että töitä jaettiin useampien eri paikkakunnille perustettujen uusienkin työtupien kesken. Suurehkojen tilausten saanti oli vaikeata, vaikka hinnat olivatkin suhteettoman alhaiset. Jos varastotyötötteitä valmistettiin, myytiin ne ammattikursseilla valmistettujen tuotteiden kanssa toimeenpannuissa myyjäisissä tai lähetettiin halli-myymälään tai myyntiaittaan myytäväksi. Viimeksimainittu kaupungin työlaitosten yhteinen myyntiaitta aloitti toimintansa heinäkuun 1 p:nä 1933. Työtuvan tuotteista riepumatot saavuttivat erikoisen huomattavan kysynnän; sen johdosta kudonta-osastoa edelleen laajennettiin.

Kurssitoiminta. Johtokunnan tekemien suunnitelmien ja ehdotusten mukaisesti kaupunginhallitus hyväksyi v:n 1933 aikana toimeenpantaviksi alla olevassa taulukossa mainitut kurssit:

Kurssien osoite.	Myönnetty määräraha, Smk.	Kurssien toiminta-aika.	Kurssin-alku- ja loppu-tilin arvoihin mukaan.	Bruttomenot, Smk.	Tulot, Smk.	Nettomenot, Smk.
A m m a t t i k u r s s i t .						
Suvilahden kasarmi	220,000	16/1—30/5	100	197,640	10 19,146 15	178,493 95
Pohjoisranta 2	1,020,000	16/1—6/5	605	653,545	60 56,941 75	596,603 85
Suvilahden kasarmi	1,400,000	25/9—31/12	100	143,809	10 16,398 25	127,410 85
Pohjoisranta 2						
T a l o u s k u r s s i t .						
Pohjoisranta 2	1)	16/1—6/5	120	211,444	45 514 60	210,929 85
— — — — —	2)	25/9—31/12	120	157,182	20 6,226 50	150,955 70
Yhteensä	2,340,000	—	—	1,849,429	65 147,260 90	1,702,168 75

1) Sisältyy Pohjoisrannan 2:ssa 16/1—6/5 työskennelleiden ammattikurssien määrärahaan. — 2) Sisältyy Suvilahden kasarmissa ja Pohjoisrannan 2:ssa 25/9—31/12 työskennelleiden ammattikurssien määrärahaan.

Alla olevat numerot osoittavat kurssilaiisten lukumäärän kunkin kuu-
kauden ensimmäisenä päivänä, paitsi tammikuussa 16 p:nä ja syyskuussa
25 p:nä, sekä työtuntien yhteenlasketun lukumäärän niinä kuukausina, jol-
loin kurssit olivat toiminnassa:

	Ammatti- kurssilaisia.	Talous- kurssilaisia.	Kurssilaisia yhteensä.	Työtunteja.
Tammikuu	122	22	144	11,325.0
Helmikuu	368	44	412	61,877.5
Maaliskuu	624	104	728	126,152.0
Huhtikuu	676	111	787	92,925.5
Toukokuu	593	95	688	39,759.5
Syyskuu	114	29	143	1,854.0
Lokakuu	199	43	242	43,758.5
Marraskuu	183	83	566	106,691.5
Joulukuu	577	110	687	92,811.0

Kunkin kurssin päätyttyä annettiin siitä lopputilityksen mukana raha-
toimistolle yksityiskohtainen selostus. Lisäksi mainittakoon, että sosiali-
ministeriön esityksen mukaisesti noudatettiin viime syksystä lähtien liukuvaa
palkkatasojärjestelmää siten, että kurssilaisille maksettiin aluksi alimpana
palkkana 14 markkaa päivältä, mutta korotettiin se sitten hyväksyttävästi
suoritettujen harjoitustöiden perusteella 15 markkaan; kursseille ensi kertaa
osoitettujen ensimmäisenä työnä oli määrättyjen vaate-esineiden valmistami-
nen, ennenkuin heille annettiin tilaus- tai muita töitä suoritettaviksi. Ompelu-
työhön pystymättömät poistettiin kokonaan kursseilta.

Ammattikurssien kaluston ja jäljelle jääneiden tarveaineiden sekä val-
misteiden arvo laadittujen kalustoluetteloiden mukaan joulukuun 31 p:nä
1933 oli 141,642: 10 markkaa.

Loppukatsaus. Työtuvan samoin kuin ammattikurssienkin toiminta
tapahtui kertomusvuonna johtokunnan mielestä kaikin puolin tyydyttävästi.
Mitä erikoisesti työtupaan tulee, pienentyivät menot edelleen henkeä kohden
keskimäärin laskettuina tehden kutakin työntekijää ja työpäivää kohden
10: 84 markkaa, vastaten 11: 63 markkaa v. 1932 ja 12: 49 markkaa v. 1931.
Työttömyyden torjumisessa oli naisten työtuvan toiminnalla huomattava
merkitys.